

Participeren in Utrecht: ‘veel meepraten, weinig invloed!’

Utrechters mogen meestal wel ‘meepraten’ bij een plan van de gemeente, maar te vaak eindigt het met frustraties. Je zit niet gelijkwaardig aan tafel, je krijgt niet alle informatie, je kan niet goed een eigen alternatief indienen en over geen enkel onderdeel mag je meebeslissen. Niet vreemd dat steeds vaker Utrechters een petitie starten om alsnog invloed uit te oefenen, te vaak zonder effect. Dat is niet goed voor het vertrouwen in de politiek en de overheid. Dat moet beter en dat kan door als gemeenteraad de positie en stem van lokale belanghebbende Utrechters bij plannen van de gemeente wel goed in kaders vast te leggen. Daar is nu óók een petitie voor gestart.

Voorbeelden genoeg. Zo wil de gemeente op de Weerdsingel overal rood asfalt en geen rotondes meer, maar veel omwonenden vinden dat onveilig en willen liever plaatselijk klinkers en graag de geadopteerde rotonde houden. Maar na bijna twee jaar praten is het oude plan nog onveranderd, dus organiseren de bewoners nu een petitie die al meer dan 3.600 keer is ondertekend. Zo hopen zij alsnog dat de gemeente serieus naar het alternatief van de bewoners gaat kijken; wetende dat er geen enkele kader is van de gemeenteraad waarin staat hoe dat moet en kan. Een vergelijkbaar voorbeeld is dat van de Actiegroep Binnenstad030 die zich al jaren verzetten tegen de ongeremde groei van horeca in de Binnenstad. Twee jaar terug pleiten zij in een petitie, met meer dan 1.600 handtekeningen, voor een Binnenstad waar wonen en een gezonde leefomgeving een gelijkwaardige plek krijgen naast dat van o.a. de horeca. Nog steeds zonder enig effect.

Schrijnend voorbeeld: ‘Merwedekanaalzone’

Misschien wel het meest schrijnende voorbeeld is dat van de Utrechters actief bij Houd Rivierenwijk Leefbaar die in een petitie, met ruim 1.700 handtekeningen, de gemeente vroegen om geen extra bruggen aan te leggen voor het ontsluiten van de nieuwe geplande stadswijk Merwede en om in ieder geval te voorkomen dat de watersport zou moeten verdwijnen en de eigen rustige autoluwe buurt zou worden weggedrukt door het verkeer van de nieuwe burens. Het project was al niet goed begonnen, want al direct op de eerste informatieavond moesten bewoners zelf ontdekken dat hun woonboot zou gaan verdwijnen. Lokale belanghebbende Utrechters werden alleen uitgenodigd op informatie- of meepraatavonden en kregen niet of te laat de relevante informatie. Het verzoek om een onafhankelijk onderzoek te laten doen naar de onderbouwing van de plannen werd niet serieus besproken. Na drie jaar zonder succes zich te hebben ingezet voor een leefbare buurt spreken de actieve bewoners in een brief aan de complete gemeenteraad hun ongenoegen uit: ‘Waarom worden wij (voor) dom gehouden?’

Steeds meer eigen voorstellen en petitie's

Dat Utrechters graag willen meedenken (en doen) blijkt wel. Zo zijn er vele initiatieven en (vaak ruimtelijke) plannen voor de eigen buurt gemaakt door bewoners, buurtondernemers en andere (buurt)gebruikers zelf. In het afgelopen jaar zijn er zelfs meer dan 25 petitie's door Utrechters georganiseerd en ingediend bij de gemeente of de gemeenteraad. Soms toch ook met succes, zoals voor het monumentale huisje QQLQ aan de spoorbaan in Oost: de antraciet kleur mocht blijven, ondanks het eerdere schrijven van de gemeente met de opdracht aan de bewoner om het eigen huis over te verven in de oude kleuren. Maar te vaak worden de voorstellen en petitie's van de Utrechters niet of te laat serieus genomen én heeft de inbreng geen of echt te weinig effect.

Maar participeren is toch niet je gelijk krijgen?

Inderdaad. Dat beseft nagenoeg ook iedereen, zeker de actieve Utrechter die zich inzet voor een fijne en veilige eigen straat of buurt. Iedereen weet dat we een gekozen gemeenteraad hebben, waar we op democratische wijze de besluiten nemen. Tegelijkertijd weten we ook dat de gemeenteraad niet alles kan overzien en niet voor alles tot in detail verantwoordelijk kan zijn, zeker als het gaat om lokale buurtzaken. De lokale belanghebbenden zijn buurtdeskundig en voelen zich vaak ook sociaal eigenaar van de eigen buurt of leefomgeving. Erken dat en geef de lokale Utrechter de invloed die bij hem of haar past, samen met de burens. De nieuwe Omgevingswet geeft de gemeente zo dadelijk ook alle ruimte om dat te doen én er zijn in dit land hele mooie en aansprekende voorbeelden van hoe je 'burgerparticipatie' zo kunt inrichten dat iedereen zich gekend voelt in zijn of haar lokale belang en deskundigheid. De stad wordt er (nog) mooier van!

Hoe kan het beter?

Hoe organiseren we in Utrecht bij gemeentelijke projecten dan wel een '*passende invloed*' voor bewoners, gebruikers en buurtondernemers? In een petitie 'Geef Utrechters méér invloed' doet een groep actieve Utrechters daar vier voorstellen voor met het verzoek aan de gemeenteraad om dat goed vast te leggen in een extra kader voor burgerparticipatie in onze stad.

Om te beginnen is het belangrijk om bij gemeentelijke projecten altijd *eerst* met belanghebbende Utrechters om de tafel te gaan zitten, als gelijkwaardige gesprekspartners, daarna pas met marktpartijen. Op die manier weet je als gemeente direct wat er lokaal speelt en betrek je maximaal alle lokale deskundigheid.

Ook is het zaak alle relevante informatie met lokale belanghebbende Utrechters *transparant* te delen, net als met marktpartijen. Dat is wel zo eerlijk en zorgt ook voor een beter resultaat, omdat iedereen kan meedenken op basis van alle beschikbare kennis en inzichten.

Net zo belangrijk is het om lokale belanghebbende Utrechters het recht te geven eigen *voorstellen* in te dienen die in het project gelijkwaardig worden onderzocht. Daarmee biedt je alle ruimte voor elke denkbare oplossing. Dat voorkomt dat de beste oplossing ongezien blijft liggen.

Ten slotte is het goed om als gemeenteraad bij elk (type) project aan te geven waar in het project de Utrechters wél een *beslissende stem* hebben; steeds binnen de kaders voor het project zoals vastgesteld door onze gekozen gemeenteraad. Dat geeft duidelijkheid en zekerheid, erkenning van lokale deskundigheid en (sociaal) eigenaarschap én zorgt er voor dat belangrijke lokale keuzes gezamenlijk kunnen worden gemaakt door degenen die er in gaan wonen, werken of verblijven.

Met deze voorstellen voorkomen we frustraties en onnodige procedures en oponthoud én worden de plannen beter en goedkoper, ontstaat er meer lokaal draagvlak en acceptatie en het hele traject wordt aanzienlijk leuker om met elkaar te doen. Wie kan daar nu op tegen zijn?

Gert Dijkstra
EenUtrecht

Nieuwsgierig naar de petitie 'Geef Utrechters méér invloed'?

Kijk dan op <https://petities.nl/petitions/geef-utrechters-meer-invloed?locale=nl>